

MAGYAR GYÁRIPAR

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének lapja

LIX. ÉVFOLYAM, 2019. 1. SZÁM

NÖVEKEDÉSI KILÁTÁSOK: enyhe optimizmus, némi bizonytalansággal

6. oldal

**Dr. Futó Péter a múlt évi teljesítményről,
és az ideai várakozásokról**

3. oldal

**Óvatos Európa,
kockázatos USA**

9. oldal

**EU-védővámok
az acéltermékekre**

20. oldal

TARTALOM

AKTUÁLIS

Hét pont a demográfiai helyzet
javításáért 2

INTERJÚ

Dr. Futó Péter: Sokkal bonyolultabb lesz az
idei év, mint amilyen a tavalyi volt 3

FÓKUSZBAN

Európai Bizottság: Mérsékelt növekedés
vár az európai gazdaságra 6

HAVI ELEMZÉS

Óvatos Európa – kockázatos USA 9

KÖRKÉRDÉS

Milyen évre számítanak 2019-ben? 13

EURÓPAI UNIÓ

Fenntartható Európa 2030-ra 18

Az EU végleges védővámokat vezet be
az acéltermékek behozatalára 20

KÖNYVJELZŐ

Leonardo DaVinci, az univerzális géniusz... 21

A MAGYAR GYÁRIPAR
az MGYOSZ hivatalos havilapja

Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok
Országos Szövetsége

Szerkesztő: Kocsi Ilona

Szerkesztőség:

1054 Budapest, Széchenyi rakpart 3.

Telefon: 06 (1) 474-2041

E-mail: mgyosz@mgyosz.hu

Internet: www.mgyosz.hu

Layout és képszerkesztés: Csávás Viktória

Hirdetésfelvétel: klajko@mgyosz.hu

Telefon: 06 (1) 474-2041

ISSN: 1219-6193

Hét pont a demográfiai helyzet javításáért

A magyar gazdaság tartós növekedésének, és távlati felzárkózásának egyik kulcskérdése a munkaerő-piac javulása. Ezen belül az egyik leglényegesebb pont a demográfiai folyamatok javítása. Ezt célozza meg a magyar miniszterelnök által bejelentett hét pontos demográfiai akcióterv.

A TERV ELEMEI:

- Bevezetik a fiatal házások gyermekvállalási támogatását. Minden 40 év alatti nő az első házassága esetén 10 millió forintos kedvezményes kölcsönben részesülhet. A törlesztést az első gyermek érkezésekor 3 évre felfüggesztik, a második gyermek esetében újabb 3 évre felfüggesztik és a tőketartozásnak a harmadát elengedik. A harmadik gyermeknél a maradék tőketartozást elengedik.
- Bővül a CSOK kedvezményes hitele, a két- és többgyerekes családok használt lakás vásárlására is felhasználhatják. Heteken belül jön a falusi emberekre szabott CSOK.
- Már a második gyermek születésekor 1 millió forintot, a harmadik gyermek születésekor 4 millió forintot, minden további gyermeknél 1-1 milliót vállalnak át a családok jelzáloghiteléből.
- Azok a nők, akik legalább négy gyermeket szültek, életük végéig mentesülnek az szja-fizetés alól.
- Elindul a nagycsaládosok autóvásárlási programja, a legalább 3 gyermekes családoknak 2,5 millió forint vissza nem térítendő támogatást adnak legalább hétszemélyes autó vásárlásához.
- Megvalósul a teljes bölcsődei ellátás, 3 év alatt 21 ezer új férőhelyre lesz szükség, amiből az év végéig 10 ezer megépül. 2022-re minden szülő bölcsődébe viheti a gyermekét.
- Bevezetik a nagyszülői gyedet. Ha a szülők így döntenek, a jövőben a nagyszülő is mehet gyedre.

Fotó: Jacob Sippel

A program három évre korlátozódik. Elemzők szerint ez rövid idő a trendek megfordításához, és nem erősíti a családtámogatások kiszámíthatóságát sem. Ugyanakkor nem kizárt, hogy ez még egy „kísérlet”, ha sikerül, ha beindul egy kedvező demográfiai tendencia, akkor a tanulságokat elemezve lesz folytatás. A programnak lehet átmeneti gazdaságélénkítő hatása is, az így kiáramló vásárlóerő előnyös lehet az építőiparnak, s a szolgáltató szektornak is. Ám az esetlegesen így megemelkedő termékenységi ráta miatt megszülető gyermekek csak 20-30 év múlva válnak gazdaságilag aktívvá, és ekkor járulhatnak hozzá közvetlen módon is a makrogazdasági növekedéshez.

DR. FUTÓ PÉTER:

Sokkal bonyolultabb lesz az idei év, mint amilyen a tavalyi volt

A szakképzés komplex átalakítása, nagyobb hozzáadott-értékű és innovatív termékek gyártása és a termelékenység javítása segítheti hozzá a magyar gazdaságot ahhoz, hogy a versenyképessége a jövőben erősödjön – többek között erről is beszélt Dr. Futó Péter, a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének elnöke az évindító interjújában.

Magyar Gyáripár: Minden év elején arra kérjük Önt, az MGYOSZ elnökét, hogy értékelje az előző évet, és fogalmazza meg várakozásait az újévre. Kezdjük az interjút 2018 értékelésével...

Dr. Futó Péter: Látszólag könnyű dolgom van: 2018 szinte minden előrejelzést felülmúlt, legalábbis ami a gazdasági növekedést illeti. Érdekes volt figyelni, ahogy a nemzetközi szervezetektől a hazai gazdasági előrejelzőkig, mindenki felfelé módosította az előzetes számokat. Még nincsenek végleges adatok, de az már szinte biztos, hogy a 4,5 százalékot is meghaladja a növekedés. A harmadik negyedévben 4,9 százalékkal emelkedett a GDP, ekkora negyedéves ütemre 13 éve nem volt példa. Éves átlagban a magyar adat akár az EU átlagos növekedési ütemének kétszerese is lehet. Tehát nagyon elégedettek lehetünk a 2018-as eredménnyel.

Akkor miért mondta azt, hogy „látszólag” van könnyű dolga?

Dr. Futó Péter: Mert azért mégiscsak elgondolkodtató, hogy miért fogott mellé szinte

az összes előrejelző? Mit nem vettek észre a magyar gazdaságban? Miért gondoltak szinte egyöntetűen valamivel alacsonyabb ütemre? Ha erre lesz válasz, akkor talán az óvatosságot is megértjük, ami hasznos lehet a jövő lehetőségeinek felmérésében.

Van tippje arra, hogy miért terveztek alul az ezzel foglalkozó szakemberek?

Dr. Futó Péter: Tippem nincs, de némi magyarázat adódik: 2018-ban választások voltak, s választási években rendszeresen nagyobb szokott lenni a fogyasztás egyes intézkedéseknek köszönhetően. A béremelés ismét kétszámjegyű volt, ami szintén ösztönözte a belső keresletet. Az más kérdés, hogy ezzel az ütemmel a termelékenység messze nem tartott lépést... De erről majd később. Erősítette a növekedést, hogy a kormány az EU-pályázatokhoz sok forrást megelőlegezett, ami erősítette a beruházások piacát. És arról sem szabad megfeledkezni, hogy a nemzetközi konjunktúra tavaly „csúcsra járt”, vagyis a fel-feltűnő politikai feszültségek ellenére a gazdaság az egész világon jól teljesített. Ez pedig erőteljesen hat a magyar gaz-

”**Érdeemes átfogó programokban gondolkodni a versenyképesség javításához. Az MGYOSZ mindig támogatta a szakmai párbeszédet, s örülnénk, ha a jövőben erre gyakrabban kerülne sor, a kompetens szereplők részvételével**

„Mégiscsak elgondolkodtató, hogy 2018-ban miért fogott mellé szinte az összes előrejelző? Mit nem vettek észre a magyar gazdaságban? Miért gondoltak szinte egyöntetűen valamivel alacsonyabb ütemre?”

daságra. Örülünk, hogy ilyen remek évünk volt, de nagy valószínűséggel belátható időn belül ez nem ismételhető meg. A prognózisok a világgazdaság lassulásáról szólnak, ami nem hagyja érintetlenül a magyar kilátásokat sem. Bár ahogy látom, ebben is teljes a bizonytalanság: két független kutatóintézet előrejelzésében is óriási a különbség: a GKI Gazdaságkutató Zrt. 2019-re 3,2 százalékos növekedést jelez, a Kopint-Tárki 4,1 százalékos. Vagyis a jövő megítélése csak abban egyezik meg – és a legnagyobb munkáltatói szervezatként mi is ilyen jelzéseket kapunk tagjainktól –, hogy 2019-ben már lassul a növekedés, s ez felszínre hozhat olyan problémákat, amelyek a mostani pozitív hangulatban talán nem kapnak elég figyelmet. Pedig ezek a feszültségek már ma is léteznek, ám ha ilyen jól teljesít a gazdaság, akkor nem látszódik, mekkora a baj.

Milyen problémákra gondol?

Dr. Futó Péter: Leginkább a munkaerőpiacon tapasztalható sokrétű feszültségre. Akár 150-200 ezer munkavállaló is hiányozhat a hazai piacról jelenleg. A mennyiségi hiánynál azonban nagyobb a minőségi gond: a vál-

latok naponta szembesülnek azzal, hogy állandósult a szakképzett dolgozók hiánya. Szinte nincs olyan szakma, ahol ne kellene még néhány száz, ezer jól képzett ember. És itt a „jól képzett” jelzőn van a hangsúly: ha akad is szakember, hamar kiderül, hogy tudása elavult, nem felel meg a piaci verseny követelményeinek. Emellett egyre nagyobb a szakadék a munkáltatói elvárások és a diákok tudása között. Már-már tragikusnak mondanám a szakképzésből kikerülő fiatalok szakmai tudását: nem ők tehetnek róla, a képző intézmények annyira elavultak – szemléletben, elméleti tananyagban, a gyakorlathoz szükséges eszközökben, gépekben –, hogy esély sincs rá, hogy az ipar igényeinek megfeleljenek. Ezen rendszerszerűen kell változtatni. Éppen ezért tavaly szeptemberben egy komplex, minden területre kiterjedő átfogó javaslatot tettünk le az asztalra, amely alkalmas arra, hogy a jövő igényeinek megfelelő tudást adjon a fiataloknak.

A szakképzési rendszer átalakítására vonatkozóan már sokan készítettek koncepciót. Miért gondolták úgy, hogy az MGYOSZ-nak is le kell egyet tennie az asztalra?

Dr. Futó Péter: A mi szövetségünk a legnagyobb munkaadói szervezet Magyarországon. Azzal kell foglalkoznunk, ami a tagjainkat leginkább izgatja. S ez egy ideje már a munkaerő-hiány, és a szakképzés gyenge színvonala.

A gyakorlat oldaláról indultunk el azzal az igénnyel, hogy a lehető szélesebb körben, az érintetteket meghallgatva feltárjuk a jelenlegi rendszer hibáit, és rögtön megfogalmazzuk a változtatáshoz szükséges lépéseket is. 2016 tavaszán a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége országos eseménysorozatot indított azzal a céllal, hogy új lendületet adjon a hazai szakképzési rendszerrel zajló szakmai diskurzusnak. A Szövetség Oktatási és Képzési Bizottsága Gablini Gábor alelnök vezetésével országos „roadshow-t” indított, ahol a rendezvényeken megismerte a szakképzés elismert szakértőinek állásfoglalását, a cégek, a szakképző intézmények, szakképzési centrumok vezetőinek és hallgatóinak véleményét annak érdekében, hogy minél szélesebb körből gyűjtsön tapasztalatokat a kérdésben. Tanulmányoztuk és összegeztük a hazai és külföldi jó gyakorlatokat is és ezeket figyelembe vettük az átfogó javaslatcsomag kialakításában. Ezt tavaly szeptember 19-én nyilvánosságra is hoztuk.

Mi az újdonság az Önök szakképzési programjában?

Dr. Futó Péter: A komplexitás és a megközelítés módja. Felismertük, a teljes oktatási rendszert meg kell változtatni ahhoz, hogy a szakképző intézetekbe ne a gyenge képességű tanulók kerüljenek. Munkaadói és motivációs szempontból vizsgáltuk a szakképzést, mely alapján megállapítottuk, hogy komplex átfogó megújításra van szükség. Ennek a megközelítésnek a legfontosabb eleme, hogy a családokat, munkaadókat és az oktatási intézményekben dolgozókat, pozitív módon motiváljuk. A gyermekek továbbtanulásáról alapvetően a család dönt. A döntés alapja jelenleg, hogy hol látják biztosítva a gyermek továbbtanulási esélyét. Ha sikerül pozitív jövőképet vázolni a szakképzéssel, akkor a jobban tanuló gyerekek is szívesen választanak majd szakmát. E folyamathoz sok konkrét intézkedést fogalmaztunk meg. Hogy csak néhányat ragadjak ki: a mindenkori minimálbérhez igazított ösztöndíj és tanulószereződéses juttatást javasolunk, a tankötelezettség korhatárának 18 éves életkorra történő felemelését, csúcstechnológiai központok kialakítását, és azt is, hogy e folyamatban a vállalatok nagyobb felelősségvállalással vegyenek részt.

A munkaerőpiac másik jellemzője, hogy jelentős béremelkedés kezdődött el, már 2017-ben is kétszámjegyű volt a növekedés, ami 2018-ban is így volt. Az előrejelzések szerint így lesz ez 2019-ben is...

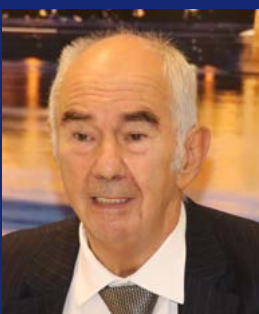
Dr. Futó Péter: A dolgozókat meg kell fizetni. Nem jó, ha a magyar gazdaság attól versenyképes, hogy alacsony bérekkel dolgozik. Ezzel a munkaerő-igényes vállalatok betelepülését ösztönözte, ahol betanított munkásokra van szükség nagy számban. Nekünk inkább a nagyobb hozzáadott értékű munkákra, az innovatív megoldásokra kellene törekedni. De az a kérdés, hogy képesek vagyunk-e erre? A válasz

nem egyértelmű. Az viszont már most látszik, hogy teljesítmény nélkül nem lehet ekkora béremelést tartósan fenntartani. Nem véletlenül húzódtak hosszan a minimálbérről, s a garantált bérminimumról folyó tárgyalások. A munkaadók teljesítőképességük határához érkeztek. A bérek növekedését rövid ideig el lehetett szakítani a termelékenység növekedésétől, de ez hosszú távon nem fenntartható. Ezzel is szembe kell nézni. Ha ez a folyamat folytatódik, akkor a gazdaság versenyképessége sérül. Az év végén elfogadott megállapodás egy jó kompromisszum valamennyi szereplő, a munkaadók és a munkavállalók számára. Határozott véleményünk, hogy a szakmai párbeszédet minden szinten erősíteni kellene. A világgazdaság annyi komplex problémát vet fel a közeljövőben, ami a munka világát is erőteljesen érinti. Jobb tehát képben lenni, felkészülten várni a fejleményeket.

Milyen fejleményekre gondol?

A Brexit 2019-ben nagy valószínűséggel bekövetkezik, a kérdés csak az, hogy milyen formában. Európa és az USA gazdasági vitája éleződhet, mint ahogy az amerikai-kínai kapcsolatok is romolhatnak. Mindezek – ha közvetetten is –, de hatni fognak a magyar gazdaságra is. Így ha a 2019. évi kilátásokról kellene most előrejelzést adnom, akkor csak annyit mondanék: 2019 sokkal bonyolultabb lesz, mint a tavalyi. A magyar gazdaságban, ha csökkenő mértékben is, de tart még a növekedési lendület, s ez jó. Az EU hétéves költségvetési ciklusa kifut, a maradék pénz még élénkíti a beruházási piacot, de már nem annyira, mint 2018-ban. A munkaerő-hiány egyre többször akadályozza a vállalkozók növekedését. Érdemes átfogó programokban gondolkodni a versenyképesség javításához. Az MGYOSZ mindig támogatta a szakmai párbeszédet, s örülnénk, ha a jövőben erre gyakrabban kerülne sor, a kompetens szereplők részvételével.

Akár 150-200 ezer munkavállaló is hiányozhat a hazai piacról jelenleg. A menynyiségi hiánynál azonban nagyobb a minőségi gond: a vállalatok naponta szembesülnek azzal, hogy állandósult a szakképzett dolgozók hiánya. Szinte nincs olyan szakma, ahol ne kellene még néhány száz, ezer jól képzett ember

A prognózisok a világgazdaság lassulásáról szólnak, ami nem hagyja érintetlenül a magyar kilátásokat sem. Bár ahogy látom, ebben is teljes a bizonytalanság: két független kutatóintézet előrejelzésében is óriási a különbség: a GKI Gazdaságkutató Zrt. 2019-re 3,2 százalékos növekedést jelez, a Kopint-Tárki 4,1 százalékos. Vagyis a jövő megítélése csak abban egyezik meg – és a legnagyobb munkáltatói szervezetként mi is ilyen jelzést kapunk tagjainktól –, hogy 2019-ben már lassul a növekedés

EURÓPAI BIZOTTSÁG:

Mérsékelt növekedés vár az európai gazdaságra

Az Európai Bizottság (EB) téli gazdasági előrejelzése szerint az európai gazdaság, ahogy az elmúlt egymást követő hét évben, 2019-ben is növekedni fog. A várakozások szerint minden tagállamban a teljesítmény emelkedése várható, noha a globális bizonytalanság miatt a növekedés üteme az elmúlt évek magas adatainál valószínűleg mérsékeltebb lesz, ezért lefelé módosították az EU gazdasági növekedési prognózisát. A magyar bruttó hazai termék (GDP) növekedésére vonatkozó előrejelzést viszont javította az EB: a korábban várt 3,2 százalékkal szemben idén 3,4 százalékos, jövőre pedig 2,6 százalékos gazdasági növekedést jósol. A világgazdasági növekedési előrejelzésén az IMF is rontott.

Európai Unió: lefelé módosított növekedés

Pierre Moscovici, a gazdasági és pénzügyekért, valamint az adó- és vámügyért felelős biztos a prognózist ismertetve elmondta, az európai gazdaság növekedése várhatóan 1,5 százalékos lesz idén. A globális kereskedelmi bizonytalanságok és a legnagyobb uniós gazdaságokra ható belföldi tényezők miatt a növekedés lassulása a tavalyi ősszel előrejelzettnél erőteljesebb lesz, különösen az euró övezetben. Európa gazdaságának alapjai ugyanakkor szilárdak, és továbbra is pozitív tendenciák várhatók, különösen a munkaerőpiacon. Az év második felében és 2020-ban a növekedés üteme fokozatosan újra gyorsulni fog – közölte.

Valdis Dombrovskis, az euróért és a szociális párbeszédért, valamint a pénzügyi stabilitásért, a pénzügyi szolgáltatásokért és a tőkepiaci unióért felelős biztos hangsúlyozta, minden uniós országban lesz gazdasági növekedés 2019-ben, ami több munkahelyet és nagyobb jólétet jelent. Mint elmondta, néhány euró övezeti országban kiújultak az államadósság fenntarthatóságával kapcsolatos aggodalmak. A brexit esetlegesen bomlasztó hatása további bizonytalanságot okoz.

A bizottsági elemzés szerint a gazdasági aktivitás a tavalyi év második felében, a globális kereskedelem lelassulásával tovább mérséklődött. Egyes tagállamok gazdasági teljesítményét átmenetileg belföldi tényezők – például a gépkocsigyártás zavarai, társadalmi feszültségek és költségvetés-politikai bizonytalanságok – gyengítették. Ennek következtében a 2018-as bruttó hazai termék (GDP) növekedése mind az euró övezetben, mind az Európai egészében 1,9 százalékra esett vissza. Az év elején a gazdasági lendület visszafogott maradt, az alapmutatók ugyanakkor továbbra is stabilak, a növekedés mérsékelten, de folytatódni fog. Az európai gazdaságra várhatóan továbbra is kedvező hatással lesz a munkaerő-piaci feltételek javulása, a kedvező finanszírozási feltételek, valamint a mérsékelten expanzív költségvetési politika.

Az euróövezeti GDP 2019-ben várhatóan 1,3 százalékkal, 2020-ban pedig 1,6 százalékkal növekszik majd, ami gyengébb az őszi előrejelzésnél. Az unió egészére vonatkozó GDP-előrejelzést szintén lefelé módosították, és 2019-re 1,5 százalékosra, 2020-ra pedig 1,7 százalékosra becsülik, az őszi 1,9 százalékos és 1,8 százalékos becsléssel szemben.

Az infláció az energiaárak erőteljes csökkenése és az élelmiszerek alacsonyabb inflációja miatt 2018 vége felé csökkent az euró övezetben. A gyorsabb béremelkedés ellenére az év során a maginfláció szintén csökkent. Az infláció 2018-ban 1,7 százalék volt a 2017-es 1,5 százalékot követően. Mivel az idei és a jövő évi olajárak a becslések szerint alacsonyabbak lesznek az őszi áraknál, az euró övezeti infláció az előrejelzések szerint 2019-ben 1,4 százalékra mérséklődik, majd 2020-ban enyhén, 1,5 százalékra fog emelkedni. Az uniós szintű infláció idén várhatóan 1,6 százalék lesz, és 2020-ban 1,8 százalékra fog emelkedni.

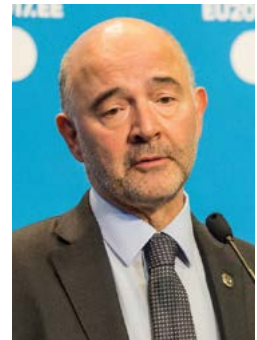
A jelentésből kiderül, hogy a gazdasági kilátásokat nagyfokú bizonytalanság övezi, és az előrejelzéseket lefelé mutató kockázatok övezik. A kereskedelmi feszültségek, amelyek egy ideje meghatározzák a gazdasági hangulatot, valamelyest enyhültek, de továbbra is aggodalomra adnak okot. Kína gazdasága gyorsabban lassulhat a vártnál, a globális pénzügyi piacok és számos feltörekvő piac pedig ki van téve a kockázaterzékelés hirtelen változásának és a növekedési kilátásoknak – emelték ki.

MAGYARORSZÁG: FELFELÉ MÓDOSÍTOTT NÖVEKEDÉSI PROGNÓZIS

Javította a magyar bruttó hazai termék (GDP) növekedésére vonatkozó prognózisát az EB: a korábban várt 3,2 százalékkal szemben idén 3,4 százalékos, jövőre pedig 2,6 százalékos gazdasági növekedésre számít. A brüsszeli testület előzetes téli gazdasági előrejelzésében kiemelte, hogy a GDP tavaly a szakértői számításokat meghaladva 4,8 százalékkal nőtt, ami a negyedik legmagasabb érték az Európai Unióban, míg 2017-ben 4,1, 2016-ban pedig 2,3 százalékos volt az emelkedés.

Mint írták, a belső kereslet ciklikus fellendülése ellenállóbbá tette a magyar gazdaságot a nemzetközi környezet tavalyi viszonylagos romlásával szemben. A belföldi kereslet azonban mostanra elérte a csúcstét, innen már visszaesés várható, miközben az export növekedése továbbra is csak mérsékelten mondható, és ezek a tényezők nagy valószínűséggel a gazdasági növekedés lassulásához vezetnek majd.

A beruházások Magyarországon gyorsan nőttek minden szektorban, amit a magas kapacitáskihasználtság, az ingatlanpiac magára találása és a prociklikus költségvetési expanzió is segített. A beruházások GDP-arányos szintje várhatóan viszonylag magasan fog stabilizálódni a következő

Fotó: Aron Urb

Pierre Moscovici, a gazdasági és pénzügyekért, valamint az adó- és vámügyért felelős biztos

„Az európai gazdaság növekedése várhatóan 1,5 százalékos lesz idén”

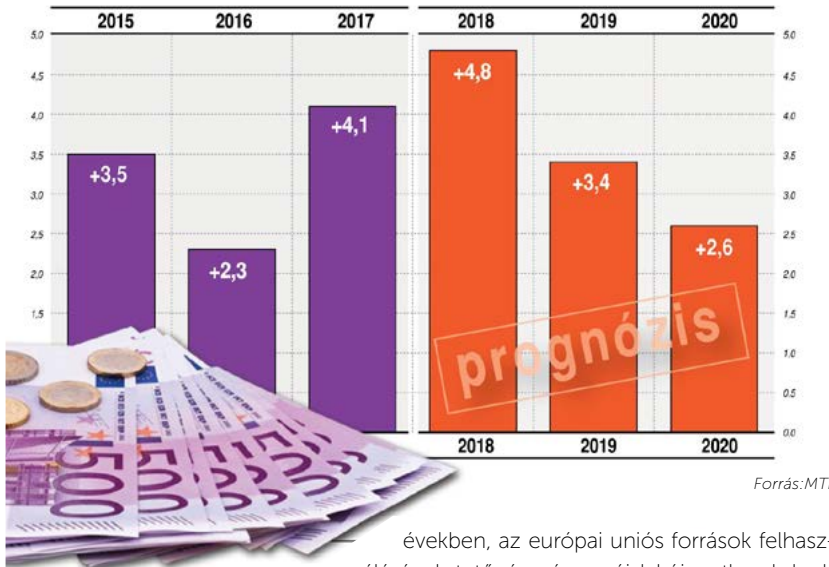
Fotó: Aron Urb

Valdis Dombrovskis, az euróért és a szociális párbeszédért, valamint a pénzügyi stabilitásért, a pénzügyi szolgáltatásokért és a tőkepiaci unióért felelős biztos

„Minden uniós országban lesz gazdasági növekedés 2019-ben, ami több munkahelyet és nagyobb jólétet jelent.”

Magyarország gazdasági teljesítménye

Az Európai Bizottság 2019 téli előrejelzése
(A gazdasági teljesítmény (GDP) változása, az előző évhez képest, százalék)

Forrás:MTI

években, az európai uniós források felhasználásának tetőzése és az új lakóingatlanok kedvezményes áfa-kulcsának kivezetése után is.

A bizottság gazdasági és pénzügyi főigazgatósága (EcFin) rámutatott, hogy a magánfogyasztás növekedését elsősorban a stabil munkaerőpiac, a hitelezési feltételek változása és a magas fogyasztói bizalom segítette. A foglalkoztatottság új rekordokat ért el, a munkaerőhiány, illetve a minimálbér emelése pedig a reálbérek további növekedését eredményezi. Az után, hogy a gazdaság felszívta a munkaerő-tartalékokat, a foglalkoztatottság és a jövedelmek növekedése lassulni fog, s ez a fogyasztás dinamikájának mérséklődését vonja majd maga után.

Friss jelentésükben a szakértők rámutattak, hogy bizonyos külső tényezők részben ellensúlyozzák a növekvő hazai inflációs nyomást. Az erős kereslet és a munkaerőköltségek emelkedése növeli az úgynevezett maginflációt, a visszafogott olajárak nyomán azonban várhatóan 3 százalék környékén marad a teljes inflációs ráta 2019-ben és 2020-ban.

Az EU-tagállamok inflációs mutatóinak összehasonlíthatóságát biztosító harmonizált fogyasztói árindex (HICP) idén 2,8, jövőre 3 százalékra nő majd éves átlagban – írták az elemzők.

VILÁGGAZDASÁG: AZ IMF RONTOTT NÖVEKEDÉSI ELŐREJELZÉSÉN

Némileg veszített lendületéből a világgazdasági növekedés az IMF frissített prognózisa szerint. Az IMF a tavaly októberben publikált World Economic Outlook (WEO) előrejelzésének felülvizsgált és kissé módosított változatában 0,2 százalékponttal 3,5 százalékra csökkentette a 2019-es és 0,1 százalékponttal

3,6 százalékra a 2020-as globális GDP-növekedési előrejelzését. A 2018-as növekedésre októberben tett 3,7 százalékos becslését mostani prognózisában az IMF megerősítette.

Az Egyesült Államok és Kína között kirobbant kereskedelmi viszályra hivatkozva már az októberi WEO-prognózis is lefelé módosította a 2019-es és 2020-as növekedési előrejelzést az áprilisban publikált becsléshez képest. Mostani prognózisában pedig a tavalyi év második felében ténylegesen bekövetkezett lassulás következményeire vezeti vissza a növekedési lendület további csorbulását az IMF. Konkrétan elsősorban a német autóiipari termelés csökkenése, az olasz pénzügyi rendszer állóképességével szemben erősödő befektetői aggodalmak és a török ipari termelés csökkenése számlájára írja a lendületvesztést az IMF.

A világgazdasági növekedésre leselkedő, az októberi prognózisban felvázolt kockázatok továbbra is akut veszélyt jelentenek az IMF elemzése szerint. Tekintettel azonban a lakossági és költségvetési eladósodottság viszonylag magas szintjére, a kereskedelmi konfliktusok éleződésén kívül egyéb más zavaró tényezők is érzékeny reakciókat válthatnak ki, mint például Nagy-Britannia rendezetlen kilépése az Európai Unióból vagy a kínai gazdasági növekedés vártánál nagyobb mértékű lendületvesztése.

Az IMF szerint a fejlett és a fejlődő térségekben egyaránt törekedni kell a gazdaság termelési kapacitásának a növelésére, az „inkluzív növekedés” hangsúlyozására, valamint az eladósodottság magas szintje miatt a költségvetési és pénzügyi mozgástér kiszélesítésére, a hitelezési feltételek szigorítására. A világkereskedelmi forgalom azonban fejlett gazdaságok körében lassuló ütemben, a fejlődő térségekben viszont kissé élénkebben növekszik majd. A fejlett régiókban az idén és jövőre 0,1 százalékponttal lehet kisebb a növekedés, mint azt októberben jelezte az IMF, 3,5 és 3,3 százalék. A fejlődő régiókban pedig az idén 4,8 százalék, jövőre pedig az októberi WEO-ban jelzett 0,1 százalékponttal magasabb, 5,2 százalék.

Az irányadó világgazdasági olajár (a Brent, Dubai Fateh és WTI számtani átlaga) az IMF várakozásai szerint a 2018-as 68,58 dollárhoz képest az idén 14,1 százalékkal csökken, jövőre pedig további 0,4 százalékkal. Tavaly 29,9 százalékkal emelkedett az irányadó átlagár. Az infláció a fejlett régiókban a tavalyi 2,0 százalék után az idén 1,7 százalék lesz, 0,2 százalékkal kisebb az októberben jelzetté, jövőre pedig visszatér 2,0 százalékra. A fejlődő régiók a 2018-as 4,9 százalék után az idén 5,1 százalékos inflációra számíthatnak, 0,1 százalékponttal kisebbre az októberben jelzetté, 2020-ban pedig 4,6 százalékra.

MTI

7 ÉVES MÉLYPONTON A VILÁGGAZDASÁGI HANGULATINDEX

A müncheni ifo gazdaságkutató intézet (ifo Institut - Leibniz-Institut für Wirtschaftsforschung an der Universität München e.V.) közölte, hogy az első negyedévre vonatkozó világgazdasági hangulatindexe mínusz 13,1 pontra zuhan a negyedik negyedévi mínusz 2,2 pontról. Már a negyedik egymást követő negyedévben romlott a mutató értéke. A tavalyi harmadik negyedévben még plusz 2,9 ponton, a másodikban 16,5 ponton, az elsőben pedig 26,0 ponton állt a mutató. Az ifo felmérésébe 1300 gazdasági szakértőt vont be a világ 122 országából.

ÓVATOS EURÓPA – KOCKÁZTATÓ USA

Két eltérő gazdaságpolitikai felfogás összevetése

Sokkolta az elemzőket és a piaci szereplőket, amikor február 6-án az Európai Bizottság 1.9%-ról 1,3%-ra szállította le az eurózóna 2019. évi növekedési kilátásait. A téli előrejelzés módosulását ráadásul a mozdony szerepét eddig betöltő Németország, és a Bizottsággal egyébként is vitában álló Olaszország gazdasági teljesítménye felülvizsgálatának eredménye indokolta.

Kétségtelenül kérdőjelek tehetők a gazdaság teljesítőképességének egy mutatóba sűrített megítéléséhez. Nyilvánvalóan nemcsak a torta nagysága, hanem annak szeletelése, azaz a jövedelmek eloszlása is számottevő tényező, nem is beszélve arról, hogy az egyes sűtiszetelek elfogyasztása mennyi jövőbeli süti megsűtését követelik meg, azaz a jövedelemtermelés milyen adósságnövekedés mellett ment végbe. E tekintetben az eurózóna, de különösen a teljes Unió – a fejlett világ más régióival összehasonlítva – elég jól áll.

VILÁGGAZDASÁGI KOCKÁZAT: A KÍNAI NÖVEKEDÉS LASSULÁSA

A bizottsági előrejelzésben a világgazdasági kockázatok között első helyen a kínai lassulás, és a kínai-amerikai kereskedelmi csatározások eddigi hatásai és annak jövőbeli bizonytalan-

sága szerepel. Magam a kínai lassulást tartom a döntő tényezőnek, amelyen – kínai szempontból éppen egy kedvezőtlen időszakban – jó nagyot ronthat az amerikai kereskedelempolitika éles trump-i fordulata.

A kínai adósságvezérelt növekedés – amelynek mértékére és veszélyeire már a Nemzetközi Valutaalap is többször felhívta a figyelmet – lassan korlátaihoz érkezhett. Tekintettel arra, hogy a kínai statisztika területi elven épül fel, és erős szervezetszociológiai érdek kötődik annak felfelé történő torzításához, az adatok csak jelentős hibahatárral értelmezhetők. Nem véletlen, hogy az elnök több tartományban is felülvizsgálatot rendelt el. Megkockáztatom: az utóbbi 1-2 évben is 6% alatt lehetett a növekedés tényleges üteme. De az igazi probléma az, hogy elsősorban az állami vállalati szektorban ehhez 15-17% körüli hitelnövekedés társult.

Fotó: Karlis Dambrans

CÉLPONTBAN A HUAWEI

A kínai-amerikai gazdasági harc egyik áldozata lehet a Huawei. Az USA, Ausztrália és Új-Zéland után Japán is bejelentette: nem veszi meg a Huawei-technológiát, mert nemzetbiztonsági szempontból problematikusnak tartja azt. Egyes Huawei-bevezetésekben kémchipeket talált az amerikai kémelhárítás. Ezt követően megindult a hajszja a Huawei ellen. Ebben az is szerepet játszhat, hogy az 5G rendszer kutatásában előnyt szereztek a kínaiak az amerikaiakkal szemben.

Kína világgazdaságban és világkereskedelemben betöltött súlya – vásárlóerő paritáson nagyobb a kibocsátása, mint az USA-é – a teljes globális növekedést befolyásolhatja. Világossá kell tenni: vegyes gazdaságról és nem érett piacgazdaságról beszélünk – a nemzetgazdaságon belül 20-22%-os súlyt reprezentáló állami vállalati szektor minden jel szerint puha feltételekkel jut bankhitelekhez. A világgazdasági versenyben – a kínai belső piacra való belépés korlátozásával párhuzamosan – a kínai vállalatok a szellemi jogok megsértésével és a WTO előtt kezdeményezett eljárások százas nagyságrendjéből kiindulva, nem elhanyagolható léptékben dömpingáras értékesítéssel vesznek részt. Nos, ennek a kereskedelmi gyakorlatnak és aszimmetriának a vitája folyik az amerikai féllel. A megegyezés nem lesz könnyű.

Az ENSZ Kereskedelemről és Fejlődésről tartott konferenciáján ismertettek egy tanulmányt, amely szerint az Európai Unió, Mexikó és Japán lennének a legnagyobb nyertesei az amerikai és kínai az áruforgalomra alkalmazott kölcsönös vámtarifáknak.

Kína a 2017. évi adatok alapján 580 milliárd eurós összforgalommal az Unió második, Németország harmadik legnagyobb kereskedelmi partnere, lassulása és az USA-ban realizált exporttöbbletének várható mérséklődése egyértelműen kihathat a német növekedésre, 2-3 éves időtávon.

Ráadásul egyes amerikai intézkedések elvileg érthetetlen módon több országot is érintenek, mint az acél, és alumínium termékekre kivetett vámok. A kínai-amerikai tárgyalások iránya sem megnyugtató. A kiegyensúlyozott kereskedelem kissé abszurd amerikai követelése bizonyos európai áruk kínai piacra történő kiszorításához is vezethet. Kítapintható, hogy a fair magatartáshoz kötődő kereskedelem-politikai elvek – amelyek valóban támogathatók – háttérbe szorultak. A politika és az elnöki adminisztráció gyors eredményeket akar.

EURÓPAI NÖVEKEDÉS: MÉRSÉKELT, DE KIEGYENSÚLYOZOTT

Mind a kelet-ázsiai, mind az észak-amerikai mértékekhez viszonyítva, az európai növekedés bár mérsékelt, összességében kiegyensúlyozott. A minőség is számít. Persze lehetséges, hogy az exporttöbbleten alapuló, következő évekre jósolt folyó fizetési mérleg-többlet 3,5-3,6%-ról 3% alá esik. Lehetséges, hogy a foglalkoztatás eddigi bővülési üteme csökken vagy egyes tagországokban a magas foglalkoztatási szint folytán akár stagnál.

Elsősorban a beruházások és egyes országokban a háztartások fogyasztásnövekedése alapozhatja meg a következő évek gyarapodását, általában mérsékelt adósságnövekedés mellett. Mind Franciaországban, mind Spanyolországban ez a jellemző. A 2018. évi német növekedésben a járműipari készletállomány megugrása tűnik figyelmeztetőnek, bár feltehetően a károsanyag kibocsátási szabványok elhúzódo vitájának következményeiről van szó. Olaszország régóta egyedi eset, a legnagyobb uniós kockázat.

A hagyományosan alacsony adósságszintekkel bíró Németországon kívül az utóbbi évtizedben hatalmas mérlegalkalmazkodáson, értsd: adósságcsökkentésen, átesett spanyol és olasz háztartások kevésbé eladósodottak, a GDP arányában egyaránt 40-41%-os értékük a fejlett világban kirívóan alacsony. Ebben bizonyosan van még tartalék, azaz hitel-kihelyezési potenciál – amennyiben megteremtik a nem-teljesítés időben is belátható, a jelenlegi gyakorlatnál hatékonyabb jogos követelésérvényesítés feltételeit.

Az olasz helyzet annyiban egyedi, hogy ott a teljes adósságállomány régóta elbillent a költségvetés adósságépítésének irányába. Ez a végtelenségig nem megy, valóban hiteles gazdaságpolitikára, ezen keresztül magasabb elsődleges pozitív fiskális egyenlegre van szükség. Az új politika elit és az üzleti körök kapcsolatrendszere feszültségekkel terheltnek tűnik, az üzleti bizalom indexe egy év alatt 112 pontról 102 pontra esett, az új rendelkezések állománya folyamatosan csökken. Az utóbbi 2 negyedévben a gazdaság összehúzódott, ezzel a 2018. évi növekedés 1%-ra esett, 2019-re a bizottsági előrejelzés gyakorlatilag stagnálást vár.

Egyébként a Bizottság jelentése kissé szűkszavúan foglalkozik az adósságok kérdésével. Mintha alakulásuk és a kibocsátásváltozás között nem lenne összefüggés. Változatlanul kiemelt szerepet játszik az EKB gazdaságot támogató monetáris politikája, amely említésre kerül, viszont nem foglalkoznak a jegybanki szerepvállalás mértékével.

Fotó: Tobias Kleinschmidt

Ez átlagosan több mint évi 30%-os növekedés, és jóval meghaladja az EKB-döntés alapján a társ-jegybankok által végrehajtott mennyiségi lazítás mértékét, a monetáris bázis 4-5%-os bővülését. Nagyon valószínű, hogy

A jelentősebb eurózónás jegybankok mérlegfőösszegének alakulása

(milliárd euróban, 2-3%-os kerekítéssel)

	2016. dec. 31.	2018. dec. 31.
Németország	1000	1700
Franciaország	750	1090
Olaszország	620	950
Spanyolország	460	700
Hollandia	240	370
Belgium	90	190
Összesen:	2920	5000

A kereskedelmi bankrendszer teljes fősszege

(milliárd euróban)

	2016. dec. 31.	2018. dec. 31.
Németország	7800	7900
Franciaország	8400	8800
Olaszország	3950	3700
Spanyolország	2850	2650
Hollandia	2600	2300
Belgium	1180	1050
Összesen:	26 780	26 400

mindannyian temérdek mediterrán állampapír állománnyal rendelkeznek, de ez önmagában elégtelen magyarázat. A készpénztartásnak nincs kamatban kifejezett használdozat költsége a hosszú ideje zéró kamatkörnyezetben, a készpénz állomány növekedése lehet a másik magyarázó tényező. A monetáris bázis folyamatos bővülése az elmúlt években nem duzzasztotta a kereskedelmi bankrendszer eszközállományát.

A NAGYSÁGRENDEK ÉRZÉKELTETÉSÉRE: a 2017. évben az eurózóna teljes kibocsátása 11.100 milliárd euró volt, 2018-ban 11.350 milliárd euró körül alakul. Feltehetően a vállalatok és háztartások egyaránt csökkentették adósságállományukat Spanyolországban, Olaszországban, Belgiumban, és Hollandiában.

A hitelnyújtás prudenciális követelményei nem lazultak az eurózónában. A magas nem-telejítő hitelállománnyal rendelkező Olaszországban az elmúlt 2-3 évben a rossz portfólió legalább 60%-át értékesítették, vagy leírták a hitelintézetek.

USA: A MONETÁRIS ÖSZTÖNZÉST FISKÁLIS STIMULUS KÖVETTE

Érdekes lehet az Egyesült Államok Uniót meghaladó növekedésének összehasonlító értékelése. Az Európai Unió katonai szövetségese, legnagyobb kereskedelmi partnere, és harmadik piacokon gazdasági versenytársa, – gondoljunk csak a Boeing-Airbus vetélkedésre – más gazdaságpolitikai utat követ.

MÉG MINDIG MERKEL

Bár Angela Merkel kancellár bejelentette visszavonulását, 2021-et követően nem kíván sem kancellár, sem parlamenti képviselő lenni, ám addig meghatározó szerepe marad az európai politikában. Rajta is múlik, hogy az Európai Unió-USA gazdasági vetélkedője milyen eredménnyel végződik.

Fotó: Gage Skidmore

DONALD TRUMP ELÉGEDETT

Az amerikai és a kínai elnök Argentínában, a G20 csúcson decemberben három hónapos türelmi időben egyezett meg. Addig Amerika nem emeli a jelenleg 10 százalékos vámot, melyet korábban 200 milliárd dollár értékű kínai importra vetett ki, Kína pedig jelezte szándékát, hogy jelentős mennyiségű mezőgazdasági terméket, energiát, ipari és egyéb termékeket fog vásárolni az Egyesült Államoktól, hogy csökkenjen a két ország közötti kereskedelmi egyensúlytalanság. A tárgyalások még folynak.

A 2017 januárjában hivatalba lépő Trump adminisztráció az elnök választási ígéretéhez híven 2018-tól jelentősen, 35%-ról 21%-ra csökkentette a társasági nyereségadót és a legfelső személyi jövedelemadó kulcsot is mérsékelte. A költségvetési hiány a szeptember 30-án záródó költségvetési évben elérte a 780 Mrd USD-t, amely a 2017. évi 3,5%-os GDP arányos deficitet követően már a GDP 4%-ára rúg. A 2019. évi csatározások még folynak – a mexikói-amerikai határvédelem költségeire vonatkozóan –, azonban a jóváhagyott költségvetési fejezetek, és a változatlan adótörvények alapján, legalább 4%-os deficit várható.

Az amerikai gazdaságpolitika pikantériája, hogy a monetáris stimulus befejezéséhez közeledve azt szinte azonnal egy fiskális ösztönzés követte. Ennek köszönhető a rohamosan gyarapodó szövetségi államadósság, a „stabil” folyó fizetési mérleg deficit, amely általában 2,5% körül alakult az elmúlt években. Mindez a magas bázishatás miatt elképesztő, várhatóan 3,5% körüli növekedést, optimista beszerzési menedzserindexeket, javuló és egyre feszebb munkaerő-piacot eredményezett. Ráadásul a jegybank januárban elhalasztotta a kilátások bizonytalanságára hivatkozva az újabb kamatemelést, és mérlegfőösszege egyébként is mérsékelt ütemű további csökkentését.

Az amerikai gazdaság a túlfűtöttség jeleit mutatja. Bár kétségtelen, hogy Európával összevetve a FED megteremtette azt a mozgás-

teret, hogy egy erős visszaesés időszakában újra kamatot csökkentsen, a szövetségi adósság szintje lassan az ország kiváló hitelbesorolását is fenyegetheti. Az európai gazdaságpolitikai megközelítés jóval óvatosabb. Az elmúlt években kiválóan teljesítő német és holland költségvetés szükség esetén megfelelő mozgástérrel rendelkezik.

EURÓPA FELÉ BILLEN A MÉRLEG

Összességében a jövőbeli jövedelmek alacsonyabb adósságszolgálat a két nagy gazdasági egység összevetésében Európa felé billenti a gazdasági teljesítmény megítélését. A túlzott deficit eljárásnak van értelme. Bár a kamatkörnyezet változatlanul nem biztosít kellő megtérülést a devizaövezet hitelintézetek számára, cserébe jó minőségű hitelportfóliót kapnak. Ráadásul már a mediterrán országok is, Olaszország és Spanyolország is, pozitív kereskedelmi mérleggel rendelkeznek, miközben a teljes eurózóna nagyon erőteljes többletet teljesít. Az értékítélet egyértelmű lenne, ha nem intenzifikálná a kilátások bizonytalanságát egy többfelvonásos Shakespeare előadás, a Brexit.

A hosszúra nyúlt konjunktúra ciklust törvényszerűen visszaesések követik. A kockázatok átárazódása és az adósságszolgálat teljesítésének tömeges nehézségei az óvatosságot jutalmazhatják, azaz Európát.

Kelemen Gábor

MILYEN ÉVRE számítanak 2019-ben?

Sorozatban jönnek az előrejelzések, vagy éppen a korábbi prognózisok korrekciói. Már látszik, bonyolult időszak következik. Lesz növekedés, de már a várakozásokban már megjelent a lassulás is. Alábbi összeállításunkban MGYOSZ elnökségi tagokat, tagszervezetek vezetőit kérdeztünk arról, mit várnak saját területükön ebben az évben. Vannak-e kedvező tendenciák, vagy olyan nyomasztó gondok, amelyek lényegesen befolyásolják várakozásaikat? Vannak.

Cselényi Krisztina: A szakemberhiány ijesztő méreteket kezd öltetni

A faiparban jelentős fellendülést hozott az ingatlanpiaci boom. A lakásfelújítások, a CSOK, az építkezések mind a magánszektorban, mind a szálloda-vendéglátás és irodapiac terén rengeteg munkát biztosítanak. Mégis, 2019 véleményem szerint a változás éve lesz. A szakemberhiány ijesztő méreteket kezd öltetni. A technológia átalakulása sok új képességet igényel. Nincsenek megfelelően felkészülve az üzemek ezekre a kihívásokra. Át kell gondolniuk a munkamódszert, a termelési kultúrát a kkv vezetőknek. A bérek emelkedésével és emellett munkaerőhiánnyal küzdenek, így

elengedhetetlen a hatékonyság és szervezethez való hozzájárulás növelése.

A pályázati ciklus – mely a faipari vállalkozások gépberuházásait hosszú éveken át jelentős összegekkel támogatta – idén lezárul. A következő fejlesztéseket már önerőből kell megvalósítaniuk. Ezzel egyidejűleg sok vállalat áll a generációváltás küszöbén. A következő éven-években nem csak a technológia, hanem a vállalati management és szervezeti kultúra is meg fog, meg kell, változzon.

Kedvező viszont az a tény, hogy a bútort az utolsó, ami egy irodába, lakásba, szállodába

Cselényi Krisztina, a Via Group International Kft. ügyvezetője, a Magyar Bútor- és Faipari Szövetség főtájkára

„Sok vállalat áll a generációváltás küszöbén. A következő évben-években nem csak a technológia, hanem a vállalati management és szervezeti kultúra is meg fog, meg kell, hogy változzon”

bekerül. Ezért még a következő két évben sem lesz hiány megrendelésekből a bútór- és faiparban. A jelenlegi képzési oktatási rendszer azonban nem enyhíti a szakemberhiányt.

Elindult az útkeresés a felnőttképzés megreformálására, ami reményt adhat. Bízunk benne, hogy a szakmai szervezetek bevonásával, hatékony és vonzó képzéseket hoznak majd létre a szakiskolák és egyetemek. Vannak tartalékok az átképzéseknél, ha meg tudják szólítani azokat, aki nem elégedettek a mostani munkájukkal. Az életen át tartó tanulás, ha nem csak szlogen, hanem tartalommal bíró lehetőséggé válna, akkor új dimenziók nyílnának meg a szakképzés területén. Így az iskolapadból kikerülő 20-25 évesek mellé bevonható lenne a 40-50 éves korosztály is. Sok olyan emberre lenne szükség, aki gépkezelőként, tanfolyam elvégzése után, majd vállalati gyakorlati képzéssel hasznos munkatárssá válna. Nem feltétlenül újabb 3-5 éves

iskolába járásra kell gondolni, hanem olyan 3-6 hónapos tanfolyamokra, melyek egy-egy munkafázisra, résztevékenységre koncentrálnak, alapozva a meglévő ismeretekre és tudásra. Sok portásnak, biztonsági őrnek, áruházi polcfeltöltőnek tudnánk teremtetni, érdekes munkát adni a kreatív fa- és bútorigarban.

A kormányzat: kiemelt ágazatnak tekinti a bútorigarban. A Design Ügynökség létrejötte segítheti a nagyobb hozzáadott értéket létrehozó, kreatív kisvállalatok fejlődését. Az ipar és a tervezők együttműködése elengedhetetlen. A bútorgyártás egy olyan mesterség, mely évezredek hagyományokra tekint vissza, igazán zöld iparág, ma már az ipar4.0 minden előnyét képes használni, és a lehetőségeknek csak a képzelet szab határt. Itt Európában a kisszériás vagy teljesen egyedi termékeknek van gyártási létjogosultsága és csak akkor, ha erős a design tartalom. Valami ezen a téren is mozogni látszik...

Szirmák Botond: Folytatódik a növekedés, némileg lassuló ütemben

Szirmák Botond,
a Provident Pénzügyi Zrt.
vezérigazgatója, a Menedzserszövetség elnöke,
az MGYOSZ elnökségi tagja

„A jelenlegi pozitív gazdasági folyamatok arra adnak lehetőséget, hogy végrehajtsuk azt a fordulatot, amellyel hosszú távon növekedési és felzárkózási pályán tartható Magyarország”

Köszönhetően ügyfeleinknek és elkötelezett munkatársainknak: 2018-ban is eredményes, sikeres évet zártunk. De vajon fenntartható-e a siker, tudunk-e 2019-ben is ismét eredményes évet zárni? Az elemzések azt jelzik, hogy a magyar gazdaság 2018-ban tapasztalt növekedése – ugyan lassabb ütemben –, de folytatódik 2019-ben is. Ez pedig nagy valószínűséggel hatással lesz a lakossági hitelek piacára. Ha magabiztosabban tekintünk saját anyagi helyzetünkre, ennek köszönhetően nemcsak a fogyasztás, de a hitelfelvételi kedv és hajlandóság is növekszik. A másik meghatározó tendencia, amely tevékenységünket befolyásolja, a javuló hitel-visszafizetési képesség. Sok cikket olvashattunk arról, hogy 2018 első felében robbanásszerű növekedés volt a személyi kölcsönök piacán. Itt azonban érdemes kiemelni, hogy nem a hitelfelvevők száma, hanem a felvett hitelek átlagösszege nőtt.

Nemrégiben a Provident brit anyavállalata, az International Personal Finance tagországok ügyfeleit vizsgáló kutatásából kiderült: a hazai hitelfelvevők 63 százalékának nem okoz gondot a törlesztés, jelenleg is kényelmesen fizetik vissza a törlesztő részleteket. A hitelfelvevők majdnem egyharmadának a havi jövedelmük tizedét sem éri el a hiteltörlesztésre költött összeg.

A jelenlegi pozitív gazdasági folyamatok arra adnak lehetőséget, hogy végrehajtsuk azt a fordulatot, amellyel hosszú távon növekedési és felzárkózási pályán tartható Magyarország. Idei vállalati terveink között szerepel, hogy az MNB által tavaly kiadott 180 pontos versenyképességi stratégiához igazodva végrehajtsuk a hitelügyintézés és szerződéskötés digitalizációját.

A pénzügyi rendszer szolgáltatásainak családbarát fejlesztése is kiemelt helyen szerepel az MNB javaslatai között. A hazai és az anyavállalatunkon keresztül az IPF tagországokban, saját ügyfélkörünkben végzett kutatások átfogó képet adnak a háztartások anyagi helyzetéről. 2019-ben további kutatásokat végzünk, amelynek eredménye segít abban, hogy felelősen hitelezünk több, mint 230 ezer ügyfelünknek.

Az elmúlt évtizedben számos pénzügyi edukációs aktivitás mellett, a Providentnél tíz éve indítottuk el a Családi Kasszasikerek gazdasági és pénzügyi ismeretterjesztő programunkat. Ennek köszönhetően eddig 30 ezer háztartásba, valamint 300 pedagógushoz jutottunk el. Számunkra mindez azért fontos, mert a tájékozott, pénzügyi szempontból tudatos fogyasztók tudnak igazán jó döntést hozni a saját pénzügyeikben.

Dr. Kokasné Dr. Palicska Livia: A hazai textilipar tavaly a vártnál jobban teljesített

A hazai könnyűipar a kötelező béremelések miatt idén sincs könnyű helyzetben. Sajnos, arra is van példa, hogy neves és hosszú évek óta működő cég jelentette be 2018 végén a termelés beszüntetését. Az ágazat vállalkozásaiban kevés tartalék van hatékonyabb gépek beszerzésére, beruházásokra, gondot jelent az alapanyagimport árának növekedése és az egyre erősödő minőségi követelmények is.

Problémát jelent sok helyen, hogy a nyugdíjba menő szakemberek helyére nem találnak munkaerőt, hiába kínálnak a munkáltatók korszerűbb környezetet és a korábbinál vonzóbb bérezést, karrierlehetőséget. Európa szerte is ez a legnagyobb kihívás, mert a fiataloknak nem vonzó ez az iparág, pedig a technológia, a munkakörülmények mára nagyon megváltoztak.

Ezzel együtt a hazai textilipar a múlt évben a vártnál jobban teljesített és a hazai vásárlóerő növekedése miatt a ruhaipar összeteljesítménye sem csökkent. 2019-ben hasonló eredményeket várunk. Jó hír, hogy egyre több olyan kisebb innovatív cég van, amely sikeresen érvényesül külföldi cégek beszállítóiként vagy külföldi piacon, online kereskedelemmel.

Az MKSZ munkavédelmi GINOP pályázatának keretében több sikeres rendezvény valósult meg, és elkészült egy átfogó ágazat-specifikus munkavédelmi tananyag is. A támogatás elnyerése esetén a szövetség a cégek érdeklődését az idén a környezetvédelem, a hulladékhasznosítás és a fenntarthatóság kérdéskörére szeretné ráirányítani. Kedvező fejlemény, hogy egyre szorosabb az együttműködés az MKSZ, a TMTE és a

felsőoktatási intézmények között, és az is, hogy létrejött a Magyar Divat és Design Ügynökség. Azt reméljük, hogy ennek tevékenysége, stratégiája jótékony hatással lesz szélesebb értelemben is a hazai ruha- és cipőiparra.

A technológia fejlődésével új foglalkozások jelennek meg és új képességekre lesz szükség ebben az ágazatban is. Eltűnnek foglalkozások, megszűnnek bizonyos munkakörök. A legfontosabb kihívás a mi ágazatunkban is a digitalizáció, a fenntarthatóság és az innováció lesz. Kedvező, hogy az európai szakmai szervezetek irányításával 2 ilyen témájú nagy ágazati projekt is kapott EU-s támogatást.

Az egyre nagyobb gondot jelentő munkaerőhiány miatt szorosabb együttműködésre lesz szükség a jövőben a vállalkozások és a szakiskolák, felnőtt képzők, egyetemek és pályorientációs tanácsadók képviselői és a kamarák között. Erősíteni kell a munkaerő mobilitást, és el kell érni, hogy képző intézmények az ipar igényeinek jobban megfelelő képzési programokat dolgozzanak ki. Erre vannak nagyon jó online elérhető tudásanyagok és olyan külföldi példák, amiket nálunk is lehetne követni. Nagyon hiányoznak az olyan cégek, amelyek segítenék a hazai tervezőket, de az olyan szakmai „inkubátorházak” is, ahol a tervezők az ott rendelkezésre álló technikai háttér és szakmai segítség révén, kis költséggel megvalósíthatnák elképzeléseiket. Nagyban segítené a kkv-at a külföldi megjelenést, piacrajutást támogató, egyszerűen lehívható pályázati források meghirdetése is.

Dr. Kokasné
Dr. Palicska Livia,
az Innovatext Zrt. vezérigazgatója,
a Magyar Könnyűipari Szövetség (MKSZ) elnöke

„Az ágazat vállalkozásaiban kevés tartalék van hatékonyabb gépek beszerzésére, beruházásokra, gondot jelent az alapanyagimport árának növekedése és az egyre erősödő minőségi követelmények is”

Gál Pál Zoltán: Nagy reményeket fűzök a bejelentett szálloda-áfacsökkentéshez

Gál Pál Zoltán, a JET Travel tulajdonos ügyvezetője, a Turisztikai és Vendéglátó Munkaadók Országos Szövetsége (VIMOSZ) elnöke, az MGYOSZ elnökségi tagja

Akérdést turisztikai szempontból próbálnám megválaszolni. Feltételezve, hogy a világban és itthon nem lesznek drasztikus változások, akkor megítélésem szerint tovább folytatódik az ágazat dinamikus növekedése, de ennek már gátja lehet az egyre aggasztóbb munkaerőhiány. Ebben lehet pozitív hatása egy nem szabályozott Brexitnek: ha az ott dolgozó magyaroknak jelentősen romlanak a munkavállalási és megélhetési feltételei, akkor talán többen hazatérnek... A turizmus nagyon érzékeny és gyorsan reagáló iparág. A hazai fundamentumok jók, de ha a gazdasági és politikai bizonytalanság nő, akkor az okozhat váratlan meglepetéseket az ágazatban. De véleményem szerint ez a veszély inkább az év második felében és 2020-ban jöhet elő.

Az ágazatban a bérdinamika kétszámjegyű lehet, nagyobb, mint az országos átlag. A kisebb vállalkozások ezt a bérnyomást egyre nehezebben tudják kigazdálkodni, ami néhány esetben a megszűnésükhöz is vezethet.

Ugyanakkor a szektor növekedése már az árakban és a volumenekben is meg fog jelenni.

Nagy reményeket fűzök az idei Turizmus gálán bejelentett szálloda-áfacsökkentéshez. Ez javíthatja az ágazat jövedelmezőségét. A Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ bevezetése tovább fogja fehériteni az ágazatot. E kettő hatás eredményeként meglepő számok is lehetnek a főszezonban.

Tovább fog bővülni a budapesti kínálat és kapacitás, de a vidéket érintő 2018-as fejlesztési támogatásoknak a 2019-es szezonban még nem lesz jelentős minőségi és volumen hatása, leginkább az építőipari kapacitások hiánya miatt.

„Lehet pozitív hatása egy nem szabályozott Brexitnek: ha az ott dolgozó magyaroknak jelentősen romlanak a munkavállalási és megélhetési feltételei, akkor talán többen hazatérnek...”

Tálos Péter: Nem számítok a 2008–2009-hez hasonló szabadesésre

Tálos Péter, a Foxconn-csoport alelnöke, a Joint Venture Szövetség elnöke

Egyelőre úgy tűnik, hogy a 2019-es év enyhén lassuló, de még gazdasági növekedést eredményező év lesz. Azt várom, hogy a lassulás a következő évben egy kisebb mértékű korrekcióba fordul át, de nem számítok a 2008-2009-hez hasonló szabadesésre, mivel most a magyar gazdaság és a költségvetés is sokkal jobb állapotban van, mint akkor volt. A magánszféra nincs devizában eladósodva, az államháztartás finanszírozása is egyre növekvő mértékben belföldről történik.

Az év második felében, úgy gondolom, az autóipar lendülete jelentősen mérséklődik,

„A kedvező scenárióra leselkedő legnagyobb veszély a Kína és az Egyesült Államok között zajló kereskedelmi háború eldurvulása”

a gépjármű, mint nagy értékű tartós fogyasztási cikk kereskedelme nagyon érzékeny a konjunkturális változásokra.

A Brexittől nem várok további negatív hatásokat, a piacnak évei voltak, hogy egy „no-deal Brexitre” felkészüljön, azt beárazza. Ha véletlenül mégiscsak sikerül a briteknek megállapodni az EU-val, annak mindenki csak örülni fog. A Brexit kapcsán az északir konfliktus kiújulását tartom a legnagyobb veszélynek.

A fenti kedvező scenárióra leselkedő legnagyobb veszély a Kína és az Egyesült Államok között zajló kereskedelmi háború eldurvulása. A további védővámok, a nemzetbiztonság, mint hivatkozási alap széleskörű használata az „ellenséges” országból származó áruk és cégek ellehetetlenítésére, komoly károkat okozhat, előrébb hozhatja és súlyosabbá teheti a közelgő recessziót.

április 15.
Duna Palota

MAGYAR VÁLLALATOK 2030 – TÚL A SELEJTEZŐN? KONFERENCIA

Beszélgessünk a magyar közép- és nagyvállalkozók dilemmáiról, előrelépési lehetőségeiről és a nagyvállalattá válás kihívásairól!

- Mik a további növekedés feltételei?
- Hogy lesznek sikeres magyar vállalkozóink 2030-ban is?
- Mi a közös a most sikeres magyar cégekben?
- Hogyan látják a magyar vállalatokat a nemzetközi szereplők?

További információ: www.magyarvallalatok2030.hu
Jelentkezés: rsvp@magyarvallalatok2030.hu

előadók **Fülöp Szabolcs**, Trans-Sped
Raskó György, Lajoskomáromi
Mezőgazdasági Holding
Vajda Attila, Vajda Papír
Varga Zoltán, Centrál Média csoport
Vinnai Balázs, W.UP
Zettwitz Sándor, 77 Elektronika
Zombori Antal, Unix Autó

**a panel-
beszélgetés
résztevői,
többek
között** **Antal Erzsébet**, Profirent
Blaskó Nikolett, ACG
Jaksity György, Concorde Értékpapír
Koren Miklós, CEU
Lannert Judit, Tárki-Tudok
Lencsés Gergő, GE Power
Martin A. Dale, Siemens
Nagy Tamás, EBRD
Orbán Krisztián, Oriens
Reng Zoltán, Hungrana

FENNTARTHATÓBB EURÓPA 2030-RA

Vitaanyagot tett közzé az Európai Bizottság Fenntartható Európa 2030-ra címmel. A Bizottság 2017. március 1-én a fehér könyvével elindított egy vitasorozatot Európa jövőjéről. Ebbe illeszkedik a mostani dokumentum is.

Terjednek a szél-
erőművek, amelyek
az alternatív energia-
forrás fontos bázisát
jelenthetik

A dokumentum az EU azzal kapcsolatos elkötelezettségét tükrözi, hogy megvalósítsa az ENSZ fenntartható fejlődési céljait, ideértve az éghajlat-politikai fellépésről szóló Párizsi Megállapodást is. Az anyag az Európa előtt álló kihívások széles körének áttekintése és a jövőre vonatkozó szemléltető forgatókönyvek bemutatásával arra törekszik, hogy útmutatóul szolgáljon a vitához, amely arról szól, hogy 2030-ig ezek a célok

hogyan érhetőek el a legjobban, és hogy ehhez az Európai Unió miként járulhat hozzá a leghatékonyabban. Az elmúlt években elért eredményekre építő forgatókönyvek rámutatnak arra, hogy további fellépésre van szükség, ha az EU és a világ fenntartható jövőt kíván biztosítani a polgárok jóléte érdekében.

Az évek során az EU a fenntarthatóságért folytatott küzdelem élharcosává vált: kidolgozta a legmagasabb szintű szociális és kör-

nyezetvédelmi normákat, ezenkívül vezető szerepet töltött be az éghajlat-politikai fellépésről szóló Párizsi Megállapodás létrehozásában, illetve a körforgásos gazdaság innovatív koncepciójának megvalósításában. A Juncker elnök vezette Bizottság megbízatásának kezdetétől fogva általánosan érvényesítette a fenntartható fejlődés prioritásait a szakpolitikáiban.

A világ többi részéhez hasonlóan azonban az EU összetett, folyamatosan változó és sürgető kihívásokkal néz szembe, különösen az ökológiai adósság és az éghajlatváltozás, a demográfiai változás, a migráció, az egyenlőtlenesség, a gazdasági és társadalmi konvergencia és az államháztartásra nehezedő nyomás tekintetében. Továbbá az elszigetelődés és a nacionalizmus fokozódó kísértése azt jelzi, hogy túl sok európai nem érzi magát kellően biztonságban a mai változó világban. Ezek a tagadhatatlan tények azonban nem kelthetnek félelmet bennünk, ellenkezőleg: cselekvésre kell készítenünk.

A vitaanyag a fenntarthatósági átmenet **legfontosabb politikai alapjait** helyezi a középpontba, többek között a lineáris gazdaságról a körforgásos gazdaságra való áttérést, az élelmiszerrendszereink egyensúlyának javítását, az energetikai, az épületekkel kapcsolatos és a mobilitási jövő időtállóvá tételét, valamint annak biztosítását, hogy ez az átállás méltányos legyen, és senki ne maradjon ki belőle. A dokumentum azokat a **horizontális támogató eszközöket** is előtérbe helyezi, amelyek a fenntarthatósági átmenet alapjául szolgálnak. Ilyen eszköz többek között az oktatás, a tudomány, a technológia, a kutatás, az innováció és a digitalizáció; a pénzügy, az árképzés, az adózás és a verseny; a felelős üzleti magatartás, a vállalati társadalmi felelősségvállalás és az új üzleti modellek; a nyitott és szabályokon alapuló kereskedelem; az irányítás és a politikai koherencia minden szinten.

A dokumentum záró gondolatai kiemelik annak jelentőségét, hogy a fenntarthatósági átmenet lépéseinek meghatározása globális legyen, hiszen politikáink csak korlátozott hatást gyakorolnak a bolygóra, ha mások a miénkkel ellentétes politikákat követnek.

A dokumentum az eszmecsere ösztönzéséhez **három forgatókönyvet** vázol fel arra vonatkozóan, hogy az EU-n belül hogyan lehetne nyomon követni a fenntartható fejlődési célokat. Ezek a forgatókönyvek szemléltetők jellegűek: céljuk különböző ötletek felkínálása, illetve a vita és a gondolkodás ösztönzése. A végső eredmény valószínűleg az egyes forgatókönyvek különböző elemeinek ötvözéséből áll majd össze.

A HÁROM FORGATÓKÖNYV A KÖVETKEZŐ:

1. A fenntartható fejlődési célokkal kapcsolatos átfogó uniós stratégia, amely irányt mutat az EU és a tagállamok tevékenységeihez;
2. A fenntartható fejlődési célok folyamatos érvényesítése a Bizottság által az EU valamennyi vonatkozó politikájában, a tagállami végrehajtás mellőzésével;
3. Nagyobb hangsúly helyezése a külső tevékenységekre, ugyanakkor a jelenlegi uniós szintű fenntarthatósági törekvések megsziárdítása.

Mint ismeretes, az Egyesült Nemzetek Szervezetének Közgyűlése 2015. szeptember 25-én 17 fenntartható fejlődési célt fogadott el a szegénység felszámolása, bolygónk védelme és a jólét mindenki számára való biztosítása érdekében az új fenntartható fejlődési menetrend, a „2030-ig tartó időszakra szóló menetrend” részeként. A 17 cél mindegyike konkrét célértékeket tartalmaz (összesen 169 célértéket), amelyeket 2030-ig el kell érni. Az EU vezető szerepet töltött be a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend és a fenntartható fejlődési célok elfogadásában.

BIZTOSÍTANI BOLYGÓNK JÖVŐJÉT

„A fenntartható fejlődés az emberekkel kezdődik és ér véget, és célja, hogy gazdaságunk és társadalmunk egyaránt fenntarthatóvá váljon és virágozzon. Gondoskodunk arról, hogy az egyenlőség, az egészséges természeti környezet, valamint a virágzó, zöld és inkluzív gazdaság megvalósítása révén fenntarthatassuk az életszínvonalunkat és jobba tegyük gyermekeink és unokáink életét. Feladatunk nem kevesebb, mint biztosítani bolygónk jövőjét az egész emberiség számára. Európa képes arra, hogy mindennek megvalósításában vezető szerepet töltsön be, és ez kötelessége is” – mondta **Frans Timmermans**, a Bizottság első alelnöke.

KLÍMASEMLEGES MEGOLDÁSOK

„Európa léte a fenntarthatóságon alapul. Célunk – bolygónk korlátozott erőforrásainak tiszteletben tartása mellett – annak biztosítása, hogy a jövő nemzedékei ugyanolyan vagy jobb lehetőségekkel rendelkezzenek, mint mi. Az európai beruházási terv a magánszektor bevonásával nyújt segítséget, a fenntartható finanszírozásra vonatkozó cselekvési terv pedig elősegíti a fenntartható beruházások

új piacának létrehozását. Társadalmaink inkluzív módon történő modernizálása, a körforgásos gazdaság teljes mértékű alkalmazása és a mesterséges intelligenciához hasonló új technológiák előnyeinek kihasználása hozzájárulhat a klímaseMLEGESSEGGEL eléréséhez, és ezáltal gondoskodhatunk arról, hogy bolygónkat jobb állapotban örizzük meg az utókor számára” – hangsúlyozta **Jyrki Katainen**, a munkahelyteremtésért, a növekedésért, a beruházásokért és a versenyképességért felelős alelnök.

Az EU végleges védővámokat vezet be az acéltermékek behozatalára

Az Európai Unió végleges védővámokat vezet be az acéltermékek behozatalára válaszul arra, hogy májusban az amerikai elnök úgy döntött, hasonló intézkedéseket vezet be az EU-ból, valamint Kanadából és Mexikóból érkező acél- és alumíniumtermékekre. A védintézkedés a július óta ideiglenesen hozott határozatot váltja fel és február 2-ától lépett érvénybe.

Az Európai Bizottság 2018 márciusában indult vizsgálata kimutatta, hogy jelentősen nőtt az acéltermékek behozatala az unióba, és veszélyezteti az acélpiac világméretű és tartós túlkapacitása, valamint tisztességtelen kereskedelmi szereplők tevékenysége miatt sebezhetővé vált EU-s acélgyártókat. A bizottság megállapította, hogy védő intézkedések nélkül 26 termék kategóriában az uniós acélipar belátható időn belül valószínűleg komoly károkat szenvedne. Az unió érdekét szolgálja, ha a behozatal további növekedésének elkerülése érdekében megfelelő intézkedéseket vezet be, amelyekkel megelőzhető az uniós gyártók helyzetének további romlása.

A bejelentés szerint az intézkedések teljes mértékben összhangban vannak az EU Kereskedelmi Világszervezet (WTO) érintő kötelezettségvállalásaival, és úgy alakították ki azokat, hogy megőrizzék az import folyamatosságát, amely továbbra is biztosítja a hatékony versenyt az európai acélpiacon.

Az intézkedések legfeljebb három évig maradnak érvényben, de felülvizsgálhatók, amennyiben megváltoznak a körülmények.

Mint ismeretes, Donald Trump amerikai elnök 2018. március 23-án nemzetbiztonsági

HÁROM ÉVRE

Az Európai Unió tavaly július végén vetett ki 25 százalékos ideiglenes védővámot mintegy 2,8 milliárd eurónyi amerikai termékkel szemben, válaszul az acél- és alumíniumkivitelt sújtó új importvámokra. ezt változtatta február 2-ától véglegesre. A döntés három évre szól, de bármikor felülvizsgálhatók, amennyiben megváltoznak a körülmények, azaz ha a tárgyalások eredményre vezetnek

aggodalmakra hivatkozva jelentette be, hogy 25 százalékos védővámval sújtja az acél- és 10 százalékos vámtarifával az alumíniumtermékek behozatalát. Akkor azonban a Fehér Ház átmeneti időre mentesítést adott az Európai Uniónak, Kanadának, Mexikónak, Brazíliának és Argentínának, abban a reményben, hogy ezek a kereskedelmi partnerek a végleges mentesítésért cserében a gazdaság egyes területein engedményeket tesznek.

Az Európai Bizottság ezt követően a WTO-hoz fordult, valamint még korábban vizsgálatot indított annak felderítésére, hogy kell-e az unió piacának védelmében lépéseket tenni az amerikai vámok miatt nagy mennyiségben megjelenő acél és alumínium miatt. Az Európai Unió július végén vetett ki 25 százalékos ideiglenes védővámot mintegy 2,8 milliárd eurónyi amerikai termékkel szemben, válaszul az acél- és alumíniumkivitelt sújtó új importvámokra.

Az Egyesült Államoknak végül nem sikerült a védővámok alóli ideiglenes mentesítésért cserében engedményeket elérnie európai tárgyalópartnereivel, és az erről szóló tárgyalások is megrekedtek.

MTI

LEONARDO DA VINCI, AZ UNIVERZÁLIS GÉNIUSZ

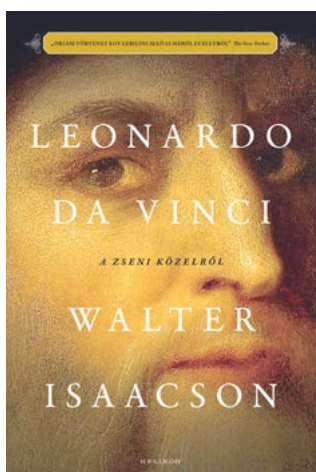
Isten után a legnagyobb alkotó? Izgalmas szellemi kaland olvasni ezt a szépséges könyvet. Leonardo da Vinci a reneszánsz legkiemelkedőbb zsenije volt. Művész, s a modern kutató, tervező és mérnök egyik első prototípusa. Életműve a sokrétűségével és úttörő kísérletezéseivel, érdeklődésének hatalmas és szerteágazó világával minden idők talán legkiemelkedőbb alkotó tevékenysége.

Ezt mutatja be a nagynevű, többszörösen kitüntetett történész professzor könyve, részletes, alapos elemzéssel és sok bámulatos reprodukcióval. Leonardo da Vinci élete és munkái kereteként, megragadó betekintést kapunk az emberiség talán legszebb időszakába is. Isaacson tudása és a Helikon könyvművészete a tartalmában és kiállításában egyaránt kimagasló művet eredményezett.

A Helikon ajánlójából: „Leonardo bámulatos jegyzetfüzeteinek több ezer oldalát, s szintúgy az életét és munkásságát érintő legújabb felfedezéseket feldolgozva Walter Isaacson megírta azt a könyvet, amely nemcsak összefoglalja meglévő ismereteinket minden idők legsokoldalúbb zsenijéről, hanem igyekszik a titkot is megfejteni: miből fakad ez a szárnyaló kreativitás? Leonardo tudományos munkássága, ahogy azt a szerző számtalan példán át meggyőzően bemutatja, elválaszthatatlan művészi zsenijétől; s mindkettőt olyan tulajdonságok táplálták, melyeket mindannyian fejleszthetünk magunkban: mint a szenvedélyes kíváncsiság, a gondos megfigyelés és a féktelen, játékos fantázia.”
(Kiemelések mindenütt tőlem – OP)

A tökéletes összegzés: „Leonardo zseni volt, de több is annál: ő volt az univerzális elme megtestesítője, aki a teremtés egészének megértésére vágyott, annak a megértésével együtt, miképp illünk bele mi, emberek.”

Kissé bővebben: „Géniusza nagyon is emberi volt, őt a maga akarata és becsvágya kovácsolta ki azzá, ami lett. Szárnyaló fantáziája mindent áthatott, amihez csak hozzáért:

Walter Isaacson:

LEONARDO DA VINCI
A zseni közelről

Helikon Kiadó, 2018

színházi munkáit, folyószabályozási terveit, elképzeléseit az eszményi városról, repülő szerkezetei vázlatait – mind művészeti, mind mérnöki tevékenységének minden lehetséges aspektusát. Ahogy ő vegyítette egymással a művészetet és a természettudományt, a technikát és a humán tudományokat, és mindezeket a képzelettel, az a kreativitás örök receptjeként fog fennmaradni. És emellett ott az a fesztelen nyugalom, amivel különc merészelt lenni – balkezes, fattyú, buzi, zöldségzabáló, könnyen fölhergelhető, már majdnem eretnek.”

„Géniuszának másik megkülönböztető jelleme az egyetemessége. Adhatott a világ nála mélyebb és következetesebb gondolkodókat, és sok nála gyakorlatiasabbat is, de olyat aligha, aki, mint ő, ugyanannyira kreatív lett volna ilyen sok különböző területen. Vannak, akik zseniálisak egy adott területen, mint például Mozart a zenében vagy Euler a matematikában. De Leonardo ragyogó géniusza több tudományra kiterjedt – ebből nyerte a természet mintázatait és keresztáramlatait iránti mély érzékét is. Kíváncsisága révén vált ama maroknyi csoport tagjává, akik történelmünk folyamán megpróbálták megtudni minden megtudhatót mindenről, amiről csak tudni lehetett.” Newton, Galilei, Bernoulli, Einstein: – Isaacson Leonardo számos fontos felismerését említi, amelyeket később a legnagyobbak teljesítettek ki tudományos tettekké.

Remek könyv, lenyűgöző áttekintés egy csodálatos életműről.

Dr. Osman Péter

Ilyen még biztosan
NEM VOLT!

És egyhamar
NEM IS LESZ!

365

magyar
cégvezető,
menedzser,
vállalkozó
egy-egy
üzleti sztorija

EGY
könyvben!

Nem is akármilyen történetek!

BOOM könyvek

RENDELJE MEG MOST!
megrendeles@boomonline.hu

Egy könyv ára: 4900 Ft (5 könyv rendelése esetén ingyenes kiszállítás)